

Boyoma

Driemaandelijks Nieuwsblad van
Kisangani vzw

België-Belgique
P.B.-P.P.
3720 Kortesseem
BC1813

januari-februari-maart 2022

Afgiftekantoor : 3720 Kortesseem

P209455

Kisangani vzw, Bronstraat 31, 3722 Kortesseem

<http://www.kisangani.be/>

Nr 79

COLOFON

Boyoma

3-maandelijks nieuwsblad

nr 79 jaargang 21-2022

jan.-febr.-maart 2022

v.u. Hugo Gevaerts,

Bronstraat 31,

3722 Kortesseem

Kisangani vzw

Rurale Ontwikkeling in D.R.Congo

Zetel en Kantoor:

Bronstraat 31,

3722 Kortesseem

tel. 011 37 65 80

e-mail info@kisangani.be

IBAN BE 35 2350 3524 2637

BIC code GE BA BE BB

Web: <http://www.kisangani.be/>

vzw kisangani asbl

Foto's: Rosie Emeleme, Jean-Louis Juakaly, Consolate Kaswera, Jacob Ndjaki, Paluku Muvatsi, Richard Ridja, Rina Robben, Manja Scheuermann

Dit kwartaalblad wordt verzonden aan geïnteresseerden. Indien u dit blad niet meer wenst te ontvangen, laat het ons dan weten.

Wie BOYOMA per e-mail wenst te ontvangen, kan dit melden aan:

info@kisangani.be Vermeld of u ook de gedrukte versie wenst.

Uw persoonlijke gegevens worden in geen geval doorgegeven of verkocht aan derden. Indien u deze gegevens wenst te verwijderen uit de bestanden van Kisangani vzw, dan kunt u dit per e-mail of per post laten weten.

Contact Antwerpen

Alain Vandellanootte

Caronstraat 102, 2660 Hoboken

tel. 03 830 51 41

e-mail antwerpen@kisangani.be

Contact Brabant

Wouter en Rina Gevaerts-Robben

Bloemstraat 47, 3211 Binkom

tel. 016 63 25 58

e-mail brabant@kisangani.be

Contact Limburg

Hugo en Manja Gevaerts

Bronstraat 31, 3722 Kortesseem

tel. 011 37 65 80

e-mail limburg@kisangani.be

Contact Oost-Vlaanderen

Rik en Lut De Raedt-Van Laeken

Ten Ede 82, 9620 Erwetegem

tel. 09 360 82 47

e-mail oost-vlaanderen@kisangani.be

Contact West-Vlaanderen

Magda Nollet-Vermander

Beversesteenweg 495, 8800 Roeselare

tel. 051 251901

e-mail west-vlaanderen@kisangani.be

Contact: Kisangani

Paluku Muvatsi

e-mail palukumuv@gmail.com

Contact: Kinshasa

René Ngongo

e-mail renengongo2002@yahoo.fr

Redactieraad: Roger Huisman, Magda Nollet-Vermander, Rina Robben, Manja Scheuermann.

2021 : Wat is er verwezenlijkt in Kisangani ?

Duurzame landbouw en onderwijs in functie van de bescherming van het tropisch regenwoud, wat finaal de lokale bevolking ten goede komt: dat zijn de thema's waarrond Kisangani vzw al meer dan 20 jaar actief is in Kisangani in de Democratische Republiek Congo.

Internationaal wordt er vanuit de Verenigde Naties gefocust op 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (de zogenaamde SDG, of Sustainable Development Goals). Volgende 11 SDG's zijn voor ons project van toepassing.

In Kisangani

We willen eerst en vooral ons team in Kisangani uitdrukkelijk bedanken voor het harde werk !!

Un grand merci !!

We bekwamen een subsidie van de provincie Vlaams-Brabant voor een uitbreiding van ons project met associaties op de sites van Mbiye en Masako, en enkele nieuwe activiteiten, zoals kippenkweek en bijenteelt.

We hebben, in het kader van dit project, **kippenstallen** gebouwd bij de scholen van Masako en Mbiye. Deze leveren, naast eieren, ook de nodige meststoffen voor de proefvelden van de school. Met onze

stallen willen we aan de bevolking de voordelen van het houden van kippen in stallen demonstreren.

We introduceerden op dezelfde locaties **bij-enteelt in kasten**. Tot nu toe werden bomen gekapt om zo de honing in de nesten te oogsten. Hopelijk kunnen we die bomenkap in de toekomst op deze manier verminderen, en tegelijk de opbrengst van honing vergroten. Honing is een kostbaar product, en kan op die manier de inkomsten van de bevolking doen stijgen.

Er werden op twee locaties (Mbiye en Masa-ko) **associaties** opgericht. Deze verenigen dorpsbewoners die onze landbouwmethodes ook zelf in de praktijk willen brengen. Zij vergaderen in de scholen van Masako en Mbiye. Daarom zullen we begin 2022 zonnepanelen met batterijopslag leggen op deze scholen, zodat er 's avonds vergaderd kan worden. In 2021 gingen er reeds workshops door over bijenteelt.

Eind 2020 is er een **grondwaterput** bij onze school in Batiamaduka geplaatst. Een hele onderneming. De put (zo'n 1 meter doormeter en 7 meter diep) wordt met de hand gegraven, daarna worden er betonnen elementen in geplaatst en tenslotte een deksel met daarop een stevige handpomp. Begin 2021 werd hij plechtig in gebruik genomen. De buurtbewoners maken gebruik van

deze regenwaterput. Dit was een investering van ongeveer 5 000 € We zijn er eindelijk ook in gelukt om de nodige wisselstukken voor onze pomp op Mbiye te pakken te krijgen. Dit was een ware zoektocht om ze uit Indië over Oeganda naar Congo te transporteren.

De **overige projecten** rond visteelt, akkerbosbouw, varkenskweek, rijst en scholen zijn verder gelopen zoals normaal.

Door hevige neerslag hebben we in onze rijstvelden van Djubu Djubu wel een overstroming gekend, die een groot deel van de oogst verwoest heeft.

Onze **scholen** blijven veel kinderen aantrekken. In de 6 klassen op Mbiye volgen ongeveer 200 leerlingen de volledige lagere school. In Masako hebben we de school verder kunnen uitbreiden met 3 extra klassen, daar hebben we in totaal meer dan 400 leerlingen. Op

15 mei 2021 was het de officiële opening met tal van lokale en regionale hoogwaardigheidsbekleders!

We bouwden ook op de site van Ngene Ngene bovenop de visvijvers een **kippensstal**. Zo kan de mest van de kippen de vijver bemesten en eten leveren voor de vissen. We hebben in de visvijvers van Djubu Djubu ook een nieuwe vissoort geïntroduceerd, waar we in 2022 de resultaten van hopen te zien.

Ook de **varkenskweek** blijft goed lopen. In de stallen op de faculteit hebben we momenteel een 30-tal beesten. Daarnaast zijn er ook varkensstallen in Ngene Ngene, Mbiye, Djubu Djubu, Masako en Batiamaduka.

Een van de ‘founding fathers’ van ons project is in 2021 op **emeritaat** gegaan. We willen hiermee **Prof. Dudu Akaïbe** nog eens extra bedanken voor alle steun en energie die hij in het project gestoken heeft.

In België

2021 zullen we ons herinneren als een jaar waarin Corona alles bepaalde en het aantal activiteiten ernstig beperkte.

Sponsoracties als huisconcerten, wandelingen, ... konden niet doorgaan omwille van Corona. We onderzochten alternatieven, maar die leken niet haalbaar. Daarom werden een aantal sponsoracties even on hold gezet. Maar uitsstel is geen afstel en we denken verder na hoe we in 2022 wel 'veilige' sponsoracties kunnen ondernemen.

Op de **(h)eerlijke markt** die in december door de gemeente Lubbeek werd georganiseerd bezorgden wij informatie aan geïnteresseerde bezoekers. Diezelfde dag werden wij door de gemeente benoemd tot **duurzaamheidsambassadeur** voor onze inzet in Kisangani.

De **Algemene Vergadering** kwam twee maal samen. In maart noodgedwongen digitaal. In september liet het weer ons toe om

life een buitenvergadering te organiseren. De vrijwilligers hebben hier veel deugd aan gehad. Er zijn twee nieuwe leden tot de AV toegetreden : welkom Rita Seaux en Lode Vrancken. Onze coördinator in Kisangani sloot digitaal aan en bracht verslag van de projecten en ging in op de vragen van de leden.

We hebben tegelijk met veel verdriet **afscheid** moeten nemen van Edy Kühn, één van de stichtende leden van de vzw, die overleden is.

We investeerden verder in **communicatie**. Minstens 1 maal per week ver-

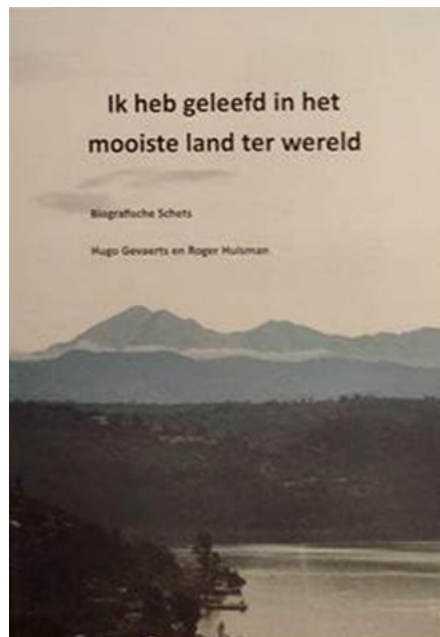

schijnt er een facebookpost en maandelijks worden die posts verzameld en verder uitgewerkt in een digitale nieuwsbrief.

Met ons totale pakket aan communicatietools, website, tijdschrift (1400 abonnees), facebook (230 leden) en nieuwsbrief (880 abonnees) hopen we zo veel mogelijk geïnteresseerden te bereiken en te informeren

Financieel, hebben we, ondanks corona, toch nog een normaal tot goed jaar gehad. De reguliere giften bleven op niveau! Ook de subsidies van verschillende gemeentes zoals Lubbeek, Roeselare en Zottegem werden toegekend. Aanvullend kunnen we dankzij een erfenis een financiële buffer aanleggen, en hebben we een subsidie van afgerond 30.000 € bekomen van de Provincie Vlaams-Brabant, waarmee we ons project hebben kunnen uitbreiden met de associaties.

En tot slot hebben we in 2021 ook de **biografische schets** van Hugo Gevaerts, “le président-fondateur”, uitgegeven. Bestellen kan nog steeds via deze link https://www.kisangani.be/spip.php?page=tekoop&id_article=52.

FISCAAL ATTEST

U krijgt een fiscaal attest voor

GIFTEN vanaf € 40,00

U kunt uw **giften ook spreiden over verschillende stortingen per jaar** bv. door maandelijkse stortingen of door een doorlopende opdracht.

Voor giften gedaan in 2022 ontvangt u een fiscaal attest in de loop van de maand februari of maart 2023.

U kunt uw gift storten op de rekening van

Kisangani vzw Bronstraat 31 3722 Kortesseem Bank BE 35 2350 3524 2637 BIC code GE BA BE BB
--

Gelieve bij mededeling te vermelden:
gift van "uw naam en voornaam"

Tot 3 jaar na uw laatste gift ontvangt u gratis ons tijdschrift Boyoma.

**Als VZW kunnen wij
LEGATEN en GIFTEN ontvangen.**

De notaris kan u het beste inlichten hoe u ons een legaat kunt nalaten.

UFUGO WA SUNGURA JUU YA JAMAA familiale teelt van konijnen

"Ufugo wa Kijamaa" is niets anders dan de praktijk van familiale (klein-) veeteelt. Die dient om het probleem van voedselonzeekerheid in sommige gezinnen op te lossen, dus strijd tegen honger en ondervoeding. Om deze teelt te promoten, zoekt de afdeling kleinveeteelt van de vzw Kisangani Développement regelmatig contact met kandidaten die een kleine familiale konijnenfokkerij willen starten.

veeteelt geeft de telers gedurende een zekere tijd advies om er zeker van te zijn dat ze de praktische adviezen ook uitvoeren. Merk op dat de kleinveesector van vzw Kisangani Développement, een belangrijke rol speelt in het kader van de vulgarisatie naar alle kwekers toe, zonder uitzondering.

Onze afdeling geeft kandidaten ter ondersteuning regelmatig een koppel konijnen dat ze thuis grootbrengen. De chef van de afdeling klein-

Deze vulgarisatie staat open voor iedereen die met deze kleine konijnenkweek wil beginnen. Dit laatste is belangrijk om de schaarste aan wild te compenseren. Dit is in de

meeste gezinnen in Kisangani zeldzaam geworden en is te wijten aan het feit dat de hoeveelheid wild dat op verschillende markten in de stad wordt verkocht, de voorbije tien tot twintig jaar geleden is afgenomen en ook niet voldoet aan de vraag van de consument. Deze afname is het gevolg van de toenemende ontbossing in de regio Kisangani én van het niet respecteren van wetten of maatregelen die de jacht regelen.

"Ufugo wa Sungura wa Ujamaa" is een goed voorbeeld van de strategie om het tekort aan dierlijke eiwitten

bij onze bevolking te bestrijden. Naast de dierlijke eiwitten die het vlees aan de consument levert, heeft konijn nog andere medicinale voordelen. In de traditionele geneeskunde wordt de vacht (de haren) gebruikt voor de behandeling van brandwonden. De klein veehouderij van de vzw "Kisangani développement" zit vol met konijnen. Dit levend materiaal wordt ook gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek. In deze context kregen de studenten van de Faculteit Geneeskunde, Afdeling Farmacie, enkele konijnen. Ze gebruikten de dieren als biologisch

materiaal in het kader van wetenschappelijk werk dat door de Faculteit was opgezet, om de effecten van extracten van bepaalde geneeskrachtige planten te testen en om de reacties van deze extracten op producten die op dieren waren ingeënt (wol) te observeren.

Het is een feit dat deze konijnenkweek momenteel heel wat mensen interesseert. Velen vragen informatie om kennis op te doen en met de konijnenkweek aan de slag te gaan. Meerdere huisvrouwen zijn langs geweest voor meer informatie. Ook passeerden enkele medewerkers van INERA Yangambi (wetenschappelijk landbouwonderzoekscentrum op 100 km ten westen van Kisangani). Ze spraken de wens uit om deze kweek te beoefenen nadat ze ontdekten dat die gemakkelijk, goedkoper en vruchtbaar is, ...

De kleinveesector verzekert dat ze

beschikbaar is voor praktisch advies voor iedereen die konijnenkweek wil beoefenen. Aangezien het fokken van konijnen veel mensen de smaak heeft gegeven, wordt de kleinveesector van vzw Kisangani Développment opgeroepen om in te spelen op de behoeften van kleine landbouwers. Daarom legt de afdeling er heel sterk de nadruk op om regelmatig van 'ouders' te veranderen, vooral de mannetjes, om inteelt te voorkomen. Dit wordt bij het fokken van konijnen als een plaag beschouwd. Ook stelt de afdeling elke aanvrager een paar konijnen ter beschikking om hen te ondersteunen bij het opzetten of versterken van de kweek op niveau van de gezinnen.

Tufuge Sungura kwani ni nyama nzu-ri kwa afya ya jamaa. Aksante sana! Laten we konijnen telen omdat het vlees wordt gewaardeerd voor een goede gezondheid van het gezin. Hartelijk bedankt!

Richard Ridja

FINANCIEEL VERSLAG 2021

Het is al een tijdje geleden dat we een financieel verslag hebben gegeven.

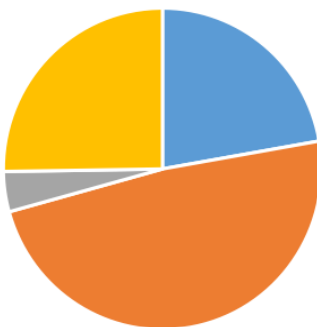
Inkomsten

Onze inkomsten in 2021 kwamen

- voor 22 % van subsidies
- voor 48 % van giften
- voor 4 % van verkoop wenskaarten, kalenders en boek
- voor 25 % van een Erfenis

		in EUR	
1	Subsidies	32.339,33	22%
2	Giften	70.969,79	48%
3	Verkoop wenskaarten en boeken	6.337,65	4%
4	Erfenis	37.799,12	25%
	TOTAAL	€ 147.445,89	

Inkomsten

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4

Uitgaven

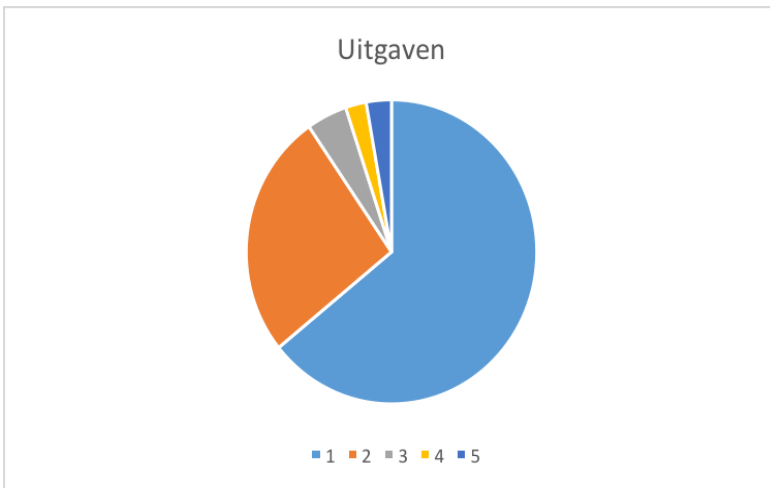
Onze uitgaven gingen:

Voor meer dan 90 % rechtstreeks naar Kisangani.

Zo is er voor de werking in Kisangani 64 % en 26 % voor de scholen (waterpompen, zonnepanelen enz.).

In België zijn de uitgaven 4,4 % voor de aanmaak van wenskaarten, boek en kalenders, 2,3 % voor de druk van ons tijdschrift, en 2,8 % voor administratiekosten (post, verzending, kantoomateriaal).

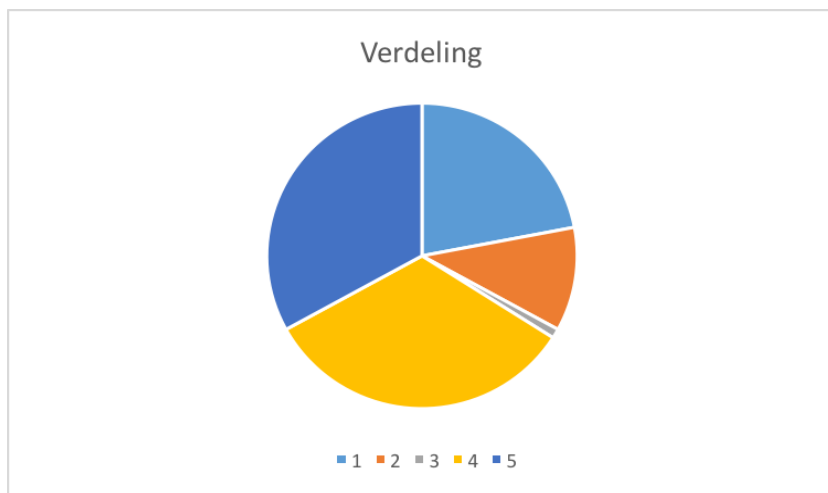
1	Werking Kisangani	63.436,56	64 %
2	Investeringen school	25.951,26	26 %
3	Kalenders, wenskaarten, boek	4.428,23	4,4%
4	Tijdschrift	2.287,01	2,3%
5	Kantoor, post, verzending	2.847,12	2,8%
	Totaal	€ 98.950,18	

Voor de werking werd er maandelijks 6.000 \$ gestuurd naar Kisangani.

De verdeling hiervan was als volgt:

1. materiaal & voedsel	2. brandstof & onderhoud	3. administratie	4. premies leiding & onderwijzers	5. arbeiders
22 %	11 %	1 %	33 %	33 %

Hartelijk dank aan jullie allemaal. Onze collega's van de vzw Kisangani Dé-veloppement doen goed werk met de middelen die we dank zij u aan hen kunnen sturen. In elk nummer van Boyoma staan er artikels om u dat allemaal mee te laten beleven. Jullie maken dat allemaal mogelijk. Nogmaals, hartelijk dank.

Hugo Gevaerts

Lubbeek reist solidair de wereld rond

TENTOONSTELLING
IN DE BIB VAN 22 JANUARI TOT EN MET 12 MAART 2022

BOEKVOORSTELLING

IN DE BIB OP ZATERDAG 26 FEBRUARI 2022 - 19U

'VAN LIEFDADIG NAAR RECHTVAARDIG'

DOOR ELS HERTOGEN, DIRECTEUR 11.11.11

DRANKJE ACHTERAF - GRATIS

INSCHRIJVEN VERPLICHT

- bij voorkeur via e-loket,
in de bib, via 016 63 17 34
of via bibliotheek@lubbeek.be
- tot en met 23 februari 2022
- aantal deelnemers is beperkt

WWW.LUBBEEK.BE
WWW.GRISLUBBEEK.BE

Deze activiteit is een initiatief in samenwerking met de Gemeentelijke Raad voor Internationale Samenwerking (GRIS)

Voor hen die er meer over willen weten!

U leest regelmatig onze Boyoma, u wil misschien het nieuws uit Congo beter kunnen volgen?

Er zijn verschillende interessante websites:

Congoforum

<http://www.congoforum.be/ndl/>

MO *

Mondiaal Nieuws

<http://www.mo.be/nieuwsbrief>

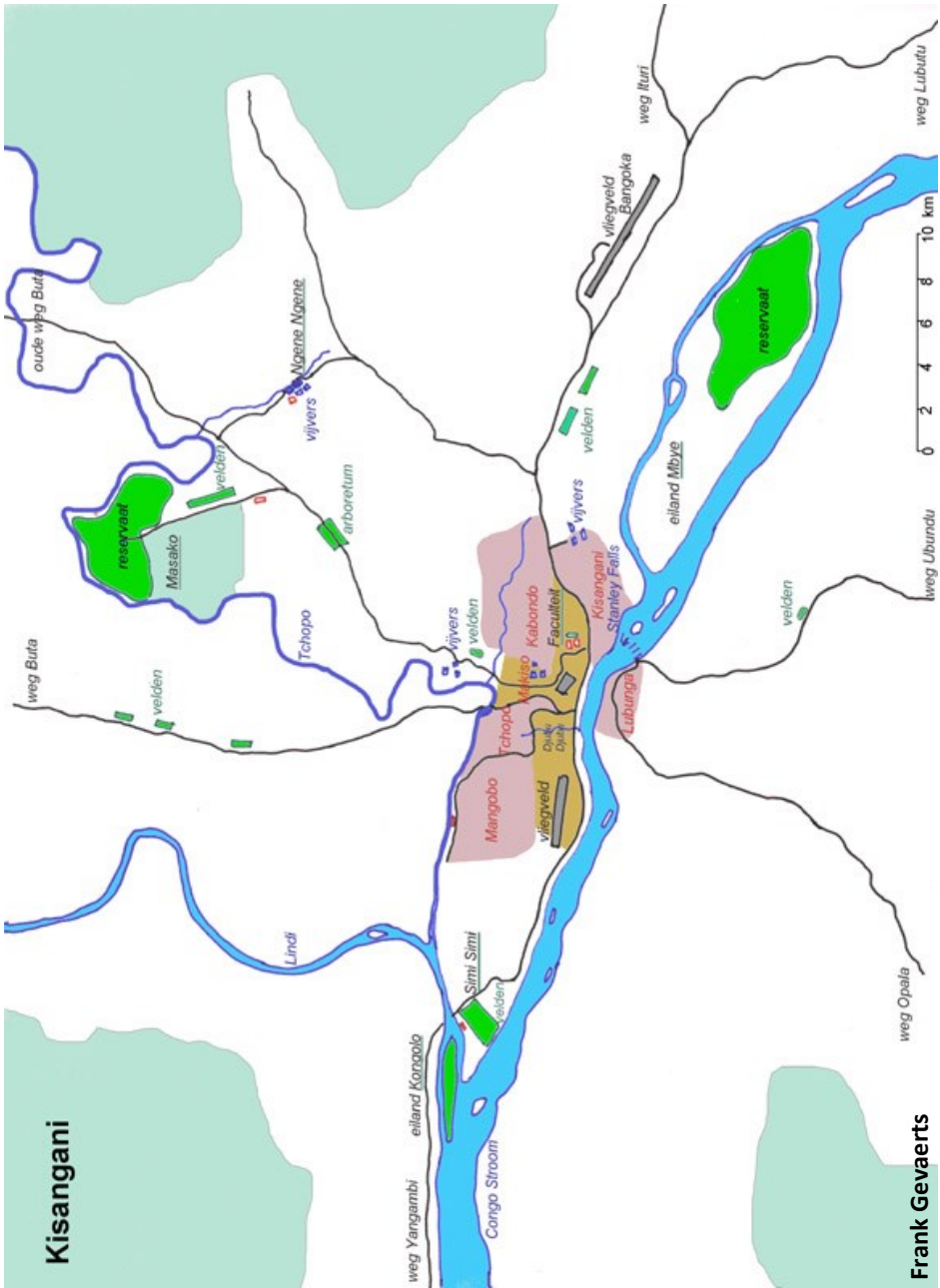
Radio Okapi

<http://www.radiookapi.net/>

Jeune Afrique

Jeune Afrique

<http://www.jeuneafrique.com/pays/rd-congo/>

Kisangani

Frank Gevaerts

onze projecten in Kisangani krijgen steun van

VELE SCHENKERS

Koning Boudewijnstichting

INOX SYSTEMS Gent

Fonds Albert Büskens

LEYSEN HUMANITAS

Fonds Lokumo

P. GODFROID

Stad Bilzen

Gemeente Lubbeek

Stad Roeselare

Stad Zottegem

Rotary District 2140

R.C. Bilzen-Alden Biesen

R.C. Genk-Staelen

R.C. Hasselt

R.C. Katwijk-Noordwijk (NI)

R.C. Maasland-Lanklaar

R.C. Siegen-Schloss (D)

Lions Club Hasselt